

SIR-55: Op de bres voor de woonconsument: de 500^e woning!

In 2008 heeft het bestuur van SIR-55 een symposium georganiseerd vanwege het 20 jarig bestaan. In het boekje dat toen verscheen is te lezen: “Ontwikkeland, bouwend en bestuurlijk Nederland heeft nog nauwelijks oog voor de woonwensen van de snel groeiende groep 55-plussers. De sector zit vast aan traditionele manieren van werken, een geloof in de maakbare samenleving en een top-downcultuur, waarbij enkelen weten wat goed is voor velen. Als consumentenorganisatie wil SIR-55 ervoor zorgen dat 55 plussers - medioren en senioren - meer invloed en zeggenschap krijgen over hun eigen woning en woonmilieu. Particulier en Collectief Particulier Opdrachtgeverschap zijn sleutelwoorden. Maatwerk voor de doelgroep 55+ is een groeiemarkt waarmee de stagnerende bouwsector uit het slop kan worden gehaald. Nodig is een ingrijpende cultuuromslag bij de bouwende en bestuurlijke elite. Het kan anders, het moet anders”.

Deze visie van SIR-55 op de woningmarkt is anno 2010 onverkort geldig. Nederland kan het zich niet permitteren dit volstrekt achterhaald woningbouwbeleid voort te zetten. Zowel de koop- als de huursector zijn toe aan een fundamentele hervorming. Overheden, woningcorporaties, projectontwikkelaars en aannemers hebben dominant het speelveld bepaald in de achterliggende decennia en het creëren van schaarste heeft alle betrokkenen geen windeieren gelegd. De woonconsument speelt nauwelijks een rol in de besluitvorming met betrekking tot het woonmilieu en de ontwikkeling van de woning en was afhankelijk van het aanbod. Mede door de financiële crisis en de economische recessie is de noodzaak van een nieuwe bouweconomie pijnlijk duidelijk. De politiek staat in de komende periode -ongeacht de politieke samenstelling van het kabinet dat aantreedt- voor ingrijpende noodzakelijke hervormingen, ook in de woningmarkt.

De oprichters van SIR-55 hadden eind jaren '80 een vooruitziende blik. Zij pleitten voor meer vraagsturing in de bouwsector, voor invloed en zeggenschap van de woonconsument, voor betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid, voor het honoreren van de woonwensen van mensen - wonen gaat over mensen - en voor een kwalitatieve opbouw van de woningvoorraad. Het heeft lang geduurd voor hun stem gehoord werd. De weerstand tegen vraagsturing in de bouw was en is nog steeds groot bij gemeenten. Visie, vasthoudendheid en een krachtige vrijwilligersorganisatie heeft SIR-55 inmiddels gemaakt tot een erkende landelijke organisatie die het consumentgestuurd bouwen op de kaart heeft gezet. SIR-55 ziet de oplevering van de 500^e woning als een mijlpaal in haar geschiedenis. Inmiddels heeft het 'zaaien' van SIR-55 geleid tot 167 nieuwe initiatieven in Nederlandse gemeenten die op afzienbare termijn leiden tot het realiseren van 1500 nieuwe woningen. Op zich genomen is dat een mooi resultaat. De visie van SIR-55 reikt echter verder dan het verstenen van woonwensen van de woonconsument. De maatschappelijke doelstellingen en relevantie van SIR-55 raken de fundamentele van de samenleving, zeker in dit tijdsgewricht.

Het bestuur van SIR-55, de vrijwilligers en medewerkers, beogen in essentie de ontwikkeling van een duurzame samenleving door maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarin winst geen doel op zich is. De kernwaarden van SIR-55 (mensgericht, consumentgericht, samenwerkingsgericht en omgevingsgericht in duurzaamheid) appelleren aan belangrijke intrinsieke waarden in de samenleving. De financiële crisis en de recessie hebben de noodzaak daartoe aantoonbaar versterkt. In toenemende mate is zichtbaar dat het vertrouwen van veel burgers in de politiek, in medeburgers en in organisaties en instellingen ernstig geschaad is. In de samenleving zijn angst, onzekerheid, wantrouwen en het ontbreken van veiligheid en

betrokkenheid dominant aanwezig. Er is sprake van vervreemding: burgers wenden zich af en weten niet wat er met hun stem gebeurt. Herstel van (consumenten-)vertrouwen is de ultieme opdracht voor de komende jaren. SIR-55 bepleit voor de bouwsector van-onder-op voor transparantie en integriteit, voor invloed en zeggenschap voor de woonconsument, voor betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid, voor gemeenschapszin en rentmeesterschap, voor nieuwe directe vormen van democratie op lokaal en regionaal niveau, voor menselijke maat en kleinschaligheid, voor sociale duurzaamheid in wijken en woonomgeving, voor samenwerking tussen overheid, markt en burgers vanuit de principes van maatschappelijk ondernemen. In deze context is het ontstaan van SIR-55 in een aanbodgestuurde bouweconomie van historische betekenis. SIR-55 geeft vorm aan de brede samenwerking tussen maatschappelijke organisaties binnen en buiten de bouwsector met als doel de dienstverlening naar de woonconsument te optimaliseren en het vertrouwen te herstellen. Dichtbij mensen dus. Het is de uitnodiging aan de overheid en aan de marktpartijen om balans in de samenwerking en besluitvorming tussen burgers, markt en overheid te bewerkstelligen en te faciliteren. Dat vergt visie en moed van alle betrokkenen en biedt kansen voor de ontwikkeling van sociale duurzaamheid. Hulde aan de oprichters van SIR-55.

Peter Verleg, voorzitter SIR-55
Juli 2010